

Kéziratok, amelyek nem adatnak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK“ szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 16. szám.

Postatakarék számla száma 12980.

Kiadó-tulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Politikai, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár cm.-ként: szövegközt és nyilttér 1-50 dinár, rendes 1- Din., apróhirdetés 0-70 Din. és az illeték. Többszörinél engedmény.

IX. Évf.

Murska Sobota, 1930. február 2.

5. Szám.

A második hágai értekezlet.

A világ öt nagyhatalma 1930. január 3. ára értekezletet hívott össze Hágába, Hollandia fővárosába, hogy az ugynevezett *jóvá-tételi kérdéseket* véglegesen rendezzék. Erre az értekezletre tizenkét európai állam küldötte el képviselőit: külügyminisztereket, miniszterelnököket, pénzügyminisztereket, szakértőket stb., hogy a győző és a legyőzött államok között megállapítsák azokat az összegeket, melyeket a háború következményeiképpen egymásnak fizetni tartoznak.

Még 1923-ban ideiglenesen megállapította a jóvátételi bizottság azokat az összegeket, amelyeket a legyőzött államoknak kellett fizetni.

Amerika londoni követe Dawes tábornok készítetett is egy tervet, amelynek alapján az illető államok fizették is a jóvátételeket. Ujabbán a nagyhatalmak készítettek és életbe léptettek egy másik tervezetet az ugynevezett Young tervet (Young tervet, egy amerikai bankár dolgozta ki) s a terv megszigorította az államok jóvátételi kötelezettségeit. Erre most mindegyik érdekelt állam felszólalt s tiltakozott, mert egyik sem volt hajlandó még nagyobb megterhelést vállalni, a már amúgy is túl magas kötelezettségek mellé. Magyarország és Bulgária eddig is kétszáz-kétszáz millió aranyfrank jóvátétellel voltak megterhelve s fizettek volna 1943-ig. A hitelező államok meg még azt akarták, hogy ezt a jóvátételt is emeljék fel.

Románia pedig azt akarta, hogy az optáns kérdést a jóvátétellel kapcsolatban végezzék. Csehszlovákiának, Jugoszláviának, szóval a kisantantnak szintén van követelni és fizetni valója is, az elvett javakért s ezeket a kérdéseket most mind kölcsönösen el kellett rendezni, hogy a szomszédos államok között ne maradjanak továbbra is elintézetlen ügyek, vagyoni és birtoki perek, melyek úgy maguk az államok között, mint egyes birtokosok részéről surlódásokra, kellemetlenségekre adtak okot.

A hágai konferencia, hogy munkáját megkönnyítse, ezt a jóvátételi kérdés halmazát két részre bontotta. Külön vette a

Németországot illető jóvátételi kérdést s ezt a többi államokat érdeklő ügyektől egészen elkülönítve tárgyalta. A másik részre csoportosította az összes, többi államok ügyeit s ez lett a keleti jóvátételi kérdés. Így az egész konferencia két csoportra osztotta magát a tárgyalás folyamán. A keleti jóvátételi csoportba jutottak Magyarország, Ausztria, Bulgária, egy részről, meg a kisantant más részről. A tárgyalások folyamán úgy látszott, hogy nem lesz lehetséges békés megoldást találni, mert annyi érdek merült fel s annyi tartozási és követelési kérdés támadt, hogy a tiszta helyzet megteremtése alig látszott lehetségesnek, mivel álláspontjából egyik állam sem akart engedni semmit sem.

Végre is, a német jóvátételekkel foglalkozó bizottság január 18-ig eljutott odáig, hogy befejezhetette tanácskozásait s arra az álláspontra jutottak, hogy a keleti jóvátételek kérdését teljesen kikapcsolják a Young tervezetből. A német jóvátételek ügyében létrejött végre a teljes megegyezés s megállapították a Young terv alkalmazásának végleges jegyzőkönyvét. Az első hágai konferencia az évi amortizációt 1700 millió márkában állapította meg. Az ebben a tervben érdekelt hatalmak között megállapodás jött létre, hogy a hágai megállapodásokat legkésőbb február végére valamennyien ratifikálják. És mivel a Young egyezménynek június 30.-ig életbe kell lépnie, július els-jén idegen katonák már nem lesz többé német területen.

A Németországgal kötött egyezmény megállapítja, hogy a háborúból eredő pénzügyi kérdéseket a Young terv alapján véglegesen rendezik és a német kormány ünnepélyesen kötelezettséget vállal annak betartására.

A keleti jóvátételek ügyével foglalkozó bizottság, az érdekelt államok delegátusaival szakadatlanul tárgyalt. A legnagyobb nehézséget Magyarország okozta, mert az a sok rendezetlen pörös kérdés s sok más megterhelés, az agrár reformmal kapcsolatos kérdések mindannyi ellentétet támasztottak a többi hatalmakkal szemben, hogy alig lehetett a helyzetet tisztázni. Magyarország a végsőkig védte álláspontját, de végre is sikerült az ellentéteket leküzdeni s január 20.-ára meg-

teremteni a megegyezést ezen a vonalon is. Az osztrák és a bolgár ügyet hamar elintézte a konferencia, azután megfeszített munkával nyélbe ütötték a magyar kérdést is.

A tárgyalások során megegyezés jött létre az agrárreformmal kapcsolatos-, és a többi ügyekre nézve. Az agrár ügyekre nézve lesz egy 240 millió alap, melyből a kártalanítás történni fog. A többi peres ügyekben döntőbíróként intézkedik. Ez a bizottság legközelebb összeül Párisban. Innen meg lehet felebbezni a hágai nemzetközi bírósághoz. Magyarország 1943-ig azokat az összegeket fizeti, amelyek már 1924-ben lettek megállapítva; — 1943-1966-ig évi 13 és fél millió aranykoronát fizet.

Ezzel szemben *Magyarország felszabadul a békeszerződésből folyó, vagy a békeszerződés alapján keletkezett minden kötelezettsége alól és visszanyeri teljes pénzügyi szuverenitását.*

Jóvátétel címén Magyarországot nem terhelik újabb összegekkel. A nagyhatalmak megígérték, hogy Magyarország arra alkalmas időben megfelelő kölcsönt bocsáthasson ki az illető államok pénzpiacán.

Ausztria, régebbi tartozásának törleszése fejében, 1943-tól kezdve évi 14 milliót fog fizetni.

Tizennyolc napi tanácskozás után végre befejeződött a második hágai konferencia. A hágai egyezmény forduló pontot jelent Európa életében. A hágai egyezmények kompromisszumok és így megvetik a általános béke alapját. Különösen fontos, hogy sikerült a keleti jóvátételi kérdést megoldani s a két hét múlva kezdődő végleges rendezés után ez a kényes kérdés végleg el fog tűnni.

Politikai hírek.

Uj építésügyi miniszter. Öfelsége a király legmagasabb elhatározásával, a [minisztertanács elnökének előterjesztésére Trifunovics I. Filipet, a drinai bánág technikai ügyosztályának főnökét építésügyi miniszterre nevezte ki.

Rendelet a kiskorú eliteltek neveltetéséről. Az igazságügyminiszter rendeletet adott ki a serdültebb és fiatalabb koru — kiskorú — elitelteknek, szabadságvesztésük ideje alatt történő neveltetéséről. A rendeletek értelmé-

ben a fiatalabb kiskorúak külön intézetekben nyernek elhelyezést és megfelelő erkölcsi és gyakorlati oktatást, hogy büntetésük kitöltése után hasznos polgárai lehessenek az államnak. Ezekben az intézetekben a legkitünőbb tanítók nyernek alkalmaztatást. — Szabályrendeletet dolgoztak ki az igazságügyminiszteriumban a fogva tartott bűnösök foglalkoztatásáról is. A szabályrendelet tekintettel van arra is, hogy a fogházakban dolgozó rabok ne legyenek versenytársai az iparosoknak.

Londonban január 21.-én megnyitott a tengeri leszerelési konferencia, melyet maga az angol király nyitott meg beszédével a Buckingham palota nagytermében.

Nemzetközi konferenciák. Genfben, február 17.-én nemzetközi konferencia kezdődik, melynek tárgysorozatán a vám-béke ügye szerepel. Erre az értekezletre Jugoszlávia is kiküldi képviselőit.

A Rajnavidék erődítésének lerombolása. A versaillesi szerződés értelmében Németországnak a francia megszálló csapatok kivonulására való tekintettel még az év folyamán meg kell semmisíteni a franciáktól időközben kiürített erődítéseket. A németek már meg is kezdték ezeket a stratégiai támpontoknak a lerombolását.

A londoni flotta konferencia. Az ünnepélyes megnyitás után titkos üléseken folytatja tárgyalásait a tengeri leszerelési konferencia. Angol lapok azt írják, hogy a világ népei belefáradtak az állandóan növekvő adóterhek viselésébe és a haditengerészeti költségek leszállítását követelik. Erre már kötelezettséget vállaltak az államférfiak és a világ most várja, hogy bevaltsák ígértüket.

Bulgáriában fokozott tevékenységet fejtenek ki a kommunisták. Az agitátorok ugylátszik Moszkva zsoldjában állanak s orosz mintára már az isteni tiszteleteket is megzavarják. A hatóságok vizsgálata megállapította, hogy a kommunisták tevékenysége a központi titkos rendeleteknek a következménye.

Spanyolország, melyet nem köt semmiféle egyezmény, mostanában a legerősebb fegyverkezést folytatja hadihajóival.

Orosz hadihajók a Fekete tengeren. Londonban folyik a tengeri leszerelési konferencia, a Fekete tengeren pedig megjelent két orosz hadihajó, melyek a Dardanellákon jöttek át. A szoroszt őriző török űtegek üdvözlő ágyulövésekkel fogadták az orosz hajókat. Az eset a békeszerződésnek egyenes megsértése s máris igen nagy feltűnést keltett különösen Romániában és Londonban. Londonban máris interpellálják Henderson külügyminisztert, hogy sürgősen járjon elebben az ügyben a moszkvai szovjet kormányánál.

A hágai konferencia eredménye a Kisantantra nézve ugy politikai, valamint pénzügyi szempontból is rendkívül kedvező. Jugoszlávia most már végérvényesen megszabadult a magyar optások nehéz kérdéséről, míg az agrárreform alá eső földeket Jugoszlávia megfizeti, de csak annyit, amennyit erre vonatkozólag a törvény értelmében köteles.

Oroszországban megkezdtek a vagyonos parasztsztyály teljes kiirtását. Sztalin, a szovjet kommunista párt főtitkára hivatalos nyilatkozatot adott, amelyben kijelenti, hogy politikájának közvetlen célja a falusi parasztsztyály teljes kiirtása. Sztalin terve az, hogy a parasztsztyályt megfosztja a földművelés jogától. Ő a vagyonos parasztsztyály alatt azokat érti, akiknek három vagy több darab marhája van.

Emlékl!

Itt a tavasz, andalító,
Édesen mámorosító.
S vidámság körös-körül —
Ágon daloló madár ül.

Dalolj örök szerelemről
Soha nem muló érzésről,

Támaszd fel az érzelmeidet, —
Lehelj beléjük életet.

Ámor célzó nyila talál,
Bohó Te szerelmes valál.
Lelked Érte sohajtozó.
Látása gyönyört okozó.

S majd közleg a lombhullás —
Életalkony az elmulás,
Eszedbe jutnak e napok, —
Édes emlékek már azok!

Emlékkönyvbe.

Dalos madár a csalogány,
Dalolj Te is, s légy vidám.
Bú soh' se bánisa a lelked
S legyen igaz a szerelmed!

— B. L. —

Végre itt van már február 1-je,

amikor is mindenki nagyszerűen mulathat a szezon legsikerültebbnek ígérkező bálján, a sportmulatságon. Sportbarátok és mindazok, akik szeretik a jó hangulatot, elsőrangú cigányzenét és az original jazz-t, nem fogják elmulasztani a kedvező alkalmat és eljönnek mind! Miss Prekmurje 1930. választással Ritünö büffet! Kellemes szórakozás!

HIREK.

HETI NAPTÁR

1930. FEBRUÁR hó 28. nap 6 hét.

Hó és hét napjai	Róm. kath.	Protestáns
2 Vasár.	V. u. 4 Gyszt.	María
3 Hétfő	Balázs pk.	Blasius
4 Kedd	Veronika	Veronika
5 Szerda	Agota szt. vt.	Agatha
6 Csüt.	Dorottya sz.	Dorothea
7 Péntek	Romauld ap.	Richard
8 Szomb.	Máth János	Salamon

Vásárok:

3. án Čakovec, G. Radgona.

Időjárás:

Semmi különösebb változás nem várható.

Kereskedelmi árak:

100 kg.	Buza	Din.	205—210
"	Rozs	"	150—160
"	Zab	"	200—
"	Kukorica	"	160—200
"	Köles	"	200—
"	Hajdina	"	175—
"	Széna	"	90—120
"	Bab cseres.	"	450—
"	Vegyeb bab	"	325—
"	Krumpli	"	50—75
"	Lenmag	"	480—500
"	Lóhermag	"	1100—1300
Bika	7-50	8-50	9— 10.
Üsző	7-50	8-50	9— 9-50
Tehén	4—	4-50	5— 8.
Borju	—	—	14— 15—
Sertés	—	—	15— 15-75
Zsir l-a	—	—	29— 30—
Vaj	—	—	35—40
Szalonna	—	—	23— 25—
Tojás 1 drb.	—	—	0-75

Valuta:

Zürichben 100 Din =	9-1275 sfrk.
100 Doll. (E. A.) adnak itt	5617 Din-t
100 Pezoért (Urug.)	" " 4900 "
100 Márkáért	" " 1349 "
100 Frankért (Páris)	" " 221 "
100 Pengőért	" " 990 "
100 Schil. (Bécs)	" " 798 "
100 Cseh kor.	" " 168 "

Fontos hirdetés a Službene Novine-ben. A 20% bonok, amelyek a régi korona papírpénzek iebélyzések kiadattak, most adófizetésre felhasználhatók akkor is, ha a bon nem az illető adófizető nevére van kiállítva. Ugyanis az adóhivatal a vele lefizetett adón felül maradt bonértéktöbbletet nem téríti meg; megengedett, hogy többen összeállhatnak és a bonértékük fennmaradt részét — maguk közötti elszámolással — átengedhetik másnak adófizetésre. A pénztalványok (bonok) 1930. március 18.-án az érvényességüket veszítik.

Házladások. Olajos Sándor m. szobotai ügyvéd házat 600 ezer dinárért eladta. — Brumen m. szobotai

kereskedő a félházat unokatestvérétől 375 ezer Din.-ért megvette.

Az izraelita nőegylet estélye. A murszka szobotai izraelita nőegylet febr. hó 22-dikén este 1/2 9 órakor a Szokol helyiségében nagy hangversenyt rendez, melynek műsora különös és nagy élvezetet lesz hivatva nyújtani a zeneértő és zenét kedvelő közönségünknek. A közönség sok retnénnel és nagy érdeklődéssel várja a hangversenyt, melyhez hasonló magas színvonalu művelésben ritkán van alkalom gyönyörködni. A szereplő művészek elismert neve és a zene-számok, melyet előadni fognak, már előre biztosítja a sikert, és méltán megérdemli a nagy érdeklődést, amely már eddig is megnyilvánult. A nőegylet nemes hivatása párosulva a művészi élvezettel megérdemli a közönség támogatását. Az estély műsorából már az eddig kiszivárgott hírek szerint feljegyzésre érdemes, hogy a nőegyletnek s került közreműködésre megnyerni Brandl Fáni maribori hegedű művészt, aki nemcsak országunk nagyobb városaiban ért el nagy sikereket, hanem külföldön is elismert művészi nevet biztosított magának. Külföldi körutja előtt a nőegyletnek tett régebbi ígéretét váltotta be, midőn közreműködését elvállalta. Zongorán Zacherl kisasszony látja el a művészi kíséretet. Önnálló zongora számokkal lép fel a hangversenyen a bécsi zene-művészeti főiskola növendéke: Hauser Richárd ur, aki Weingarten bécsi zene-főiskolai tanárnak, a világhírű művésznak, egyik legkiválóbb tanítványa, aki fiatal kora dacára mint zongora művész Bécsben is elismert nevet vívott ki magának és hangversenyeiről a bécsi zene kritikusok is nagy elismeréssel nyilatkoztak. A rendezőség személyre szóló meghívókat nem fog kibocsátani, hanem plakát útján hívja meg a közönséget és ezen felül még a nőegylet hölgyei a jegyek elárúsítását külön is magukra vállalták.

Jutka asszony kis kátéja.

Elbeszélés a vend népéletből.

Irta: KOLOSVÁRINÉ.

Jutka asszony, régi ismerősünk is megöregedett. Láz gyötörte, köhögés kínozza. Betegsége hosszú, kínos éjszakáin megegyeszer elvonult előtte emlékezetben az ő szép, szerelemmel, boldogsággal telt élete.

Látta a szülői házat, édes apját, a derék szorgalmas gazdaembert; édes anyját, az örökké sietőt; a testvéreit, a nálánál gyengébb hugát; a tömzsi örökké veszekedő fiukat.

Édesanyja volt a falu bábája, legjobb főzőnője és mint ilyen eljárt főzni pasztyákra, lakodalmakra és halottai torokra. Hordott is haza annyi finom kalácsot az öveinek, hogy jobban éltek, mint a falu legjobb gazdái.

Ha édes anyja a „gseft“ után ment, akkor a kis Juditka zsámolyt tett a magas tűzhely elé, úgy főzte meg a vacsorát.

Következtek az iskolai évek. Juditka itt is csakhamar kedvence lett iskolatársainak. A fiúk neki adták a legszebb almájukat, a színes ceruzájukat, minden egyéb apró kincsüket. Tanítói is szerették. Soha iskolát nem

mulasztott, leckéit mindig tudta. Szép tiszta csengő hangja volt és oly szépen ejtette a magyar szót, mint a született magyar.

Tizenkét éves volt, gyönyörű, jól fejlett, piros arcú, barna szemű gyermek, a P. . . i iskola első tanulója. Ekkor valami templomszentelés volt P. . . on, püspök látogatással. A szentatya az iskolát is meglátogatta. Juditka mondta az üdvözlő verset.

A szentatya egészen el volt ragadtatva a szép gyermek ritka előadó képességgel mondott szavaltától, szép, tiszta, magyar kiejtésétől.

Az egyházfeljedelem ezután néhány kérdést tett a hittanból, itt ismét Juditka remekelt. Végül a jutalomkönyvek kiosztására került a sor. Juditkának Luther Márton kis kátéjának egy magyar példánya jutott.

A szentatya, néhai Karsay Sándor, elkérte a könyvet, tintát, tollat és az ő szép, gyöngybetűvel első lapjára ráírta:

„Juditkának: Az Istennek félelme kezdete az igazi bölcseségnek. — Karsay Sándor.“

Ilyen kitüntetés még tanulót nem ért. Két héttig erről beszélt az egész gyülekezet. Rokonok, ismerősök egymásnak adták a kilincset. Mindenki a

saját szemével akarta látni a püspöki kéziratot.

Azután megkonfirmálták Juditkát. Utána, mint már nálunk a Lendván tul szokás, két évre magyar szóra adták Hodosra, ezután Radkersburgba német szóra és főzni tanulni.

Tizenöt éves volt, mikor újra haza került. De olyan szép lány nem volt messze földön, mint ő. Piros az arca, csillag a szeme, a teste oly csodásan arányos, mintha művészkéz márványból faragta volna.

Csakhamar a legénység legkedvesebb táncosnője lett. Mindenki őt hívta koszorúslánynak, mert minden legény csak úgy vállalta a vőfélyi tisztet, ha Juditka lesz a párja. Így röppentek el az évek, Juditka husz éves volt, tizenharmadszor volt már koszorúslány.

* * *

Vágét járta már a lakodalom, a vánkostáncot járták. Juditkánál volt a vánkos. Vajon ki lesz a választottja a legszebb, a legimádottabb lánynak?

János a falu gazdag aglegénye is a vendégek között volt. Ott ült az egész lakodalom alatt az öreg gazdakkal a hátulsó kis szobában. Most eljött ő is a táncot nézni. Ott állt a körön kívül. Szomorú kék szeme a

nyönyörű lány minden mozdulatát követte.

Egyszerre csak Juditka levágja előtte a vánkost, lány karjaival átöleli nyakát és egy csuppanó csókot lehel arcára. Mit volt mit tenni, mint a körbe beállani és végig járni a táncot. De akik már előre örültek a heccnek, hogyan jön zavarba a nőgyűlölő, és hogy zavarba nem jött, várták milyen esetlen bakugrásokat fog tenni. Ugyancsak csalódtak. János szépen táncolt; három évet szolgált a szombathelyi huszároknál, felvitte a szakaszvezetőségig tánciskolába járt. Persze, erről a falusi nénéasszonyok nem tudtak.

Tánc végeztével oda ment a cigányhoz, csárdást parancsolt, azután felkérte a meglepett Juditkát. Oly összeillő párok voltak és oly szépen járták, hogy végre mindenki lelépett a táncról, hogy őket nézhesse. Azután János a vőfélyekhez lépett és így szólt: Kisérjük haza a koszorúslányokat.

Ezt várta mindenki, a mulatságban fáradt vendégek és a holtfáradt házbéliek. Egyszerre szedkelődött minden falubeli vendég, hogy zeneszóval mehessen haza. Vidám indulók hangjai kísérték a hazatérőket. (Folytatás.)

— **Könyviteli tanfolyam.** Ljubljana-i szövetkezeti központ (Zadružna zveza v Ljubljani), M. Szobotában ötnapos könyviteli tanfolyamot rendezett. Előadók voltak Pusenyák volt képviselő, a központ főellenőre és szövetkezeti szakembere ér Urbanija könyvelő. A tanfolyam célja, szövetkezetek vezetésére alkalmasságát nevelni. Résztvevő huszonkettő volt; a tanfolyam pénteken, f. hó 31.-én ért véget.

— **Puconci.** F. hó 30.-án nálunk, Pusenyák, volt képviselő, a ljubljana-i szövetkezeti központ kiküldöttje, érdekes és értékes előadást tartott a villany gazdasági értékéről kényelmes és egészséges voltáról, bevezetési költségéről és fogyasztási áráról. Az előadást, mely mindvégig lekötötte érdeklődését a nagy hallgatóságot megelégedéssel és köszönettel fogadták a jelen voltak.

— **Gyújtogatás.** Az elmúlt vasárnap éjjel Pertocsán, még eddig ki nem nyomozott tettes felgyújtotta Kozel Lipót pertocsai gazda szalmakazalját. A gyorsan ottermett tüzoltóság és lakosság oltáshoz alig fogott hozzá, már is a falu tulsó oldalán kezd világosodni. „Ismét tűz!” — Egy és ugyanaz az egyén lehetett a tettes ki az első tüzet csak azért okozta, hogy több kárt okozzon a másinak — a zavarban felgyújtotta Szegedi István szintén pertocsai gazda házát, mely leégett, csak éppen az állatokat sikerült megmenteni.

— **Betörés.** Persa I. brezoviciai gazdálkodó a minap egy éjszaka észrevette, hogy valaki a kamrájában kotonoz. Oda ment és egy idegen alakot tatált, aki már egyes holmikat is össze pakolt magának. Persa el akarta fogni a betörőt s birokra kelt vele, de mégis sikerült a tolvajnak elmenekülni. Birkózás közben azonban elvesztette noteszét s más feljegyzéseit, melyekből megállapították, hogy az éjszakai vendég Lebár József csejti hegyi lakóval azonos. Lebár leszede a háztető cserepeit, az így nyert nyíláson azután bejutott a házba. Lebárról megállapították, hogy nemrég még ő maga szerepelt a környékbeli csendőrsők előtt mint károsult, azt hirdelve, hogy előbb új biciklijét lopták el, majd meg hogy 4 és fél ezer dinárját vették el ismeretlen támadók. Most ő maga is dolnja-lendavai járásbíróhoz került s majd itt fog tisztázódni a különféle szereplése.

— **Ítélet.** A csakoveci törvényszék büntetőtanácsa, a napokban tárgyalta Svetec Iván prelogi péksegéd bűnügyét, mert 1924. nov. 1.-én a Palinovec és Hodosán közötti úton megtámadta és erőszakkal elvette Savor Félix sütemény kihordozótól a nála levő 38 zsemlyét, 16 kg. babot, 7 drb. tojást, stb. 500 Din. értékben. A megtartott tárgyaláson a vádlott avval védekezett, hogy semmi rossz szándék nem vezette, hanem csak egy törvényellenes cselekedetet akart megakadályozni, mert a megtámadott süteménykihordó engedély nélkül járt házalni. A bíróság Svetec Ivánt felté-

telesen 1 havi börtönre és 100 dinár pénzbüntetésre ítélte.

— **Áthelyezés.** Sok Zsivko csakoveci adóosztályvezetőt Ogulinba helyezték.

— **Házasság.** Petrovics Ádám lovaskapitány Moder Maca ugyazintén Kohn Bandi Hirschson Olga házasságot kötöttek

— **Elhalálozások.** Schrey Ferenc volt csakoveci tanító, hosszú betegség után a zágrebi klinikán elhunyt. Schrey hosszú időközön keresztül volt a régi Muraköz felelős szerkesztője. — Kánics József nyugalmazott tiszt-helyettes, a háboruban szerzett betegségben hosszú szenvedés után elhunyt. A temetésén a varazsdíni katonazenekar játszott.

ORSZÁG-VILÁG.

— **Öfelsége a Király!** Az udvarnagyi hivatal értesítése szerint az 1930. V. 29.-től VI. 9.-ig megtartandó X. ljubljana-i jubileumi nagyvásár, ugyazintén az 1930. VIII. 31.-től IX. 15.-ig megtartandó vadászati és erdészeti kiállítás fővédnökségét Öfelsége a jugoszláv király elfogadni kegyeskedett.

— **Bolgár komitácik megtámadtak egy román falut.** Belica román falut 21.-én éjjel komitácik támadták meg. Felrobbantották a postahivatalt, egy román katonát megöltek, kettőt súlyosan megsebesítettek. A komitácik kézi granátokkal s katonai fegyverekkel lövöldöztek s azután visszavonultak bolgár területre.

— **Kérte, hogy elevenen temessék el.** Pantovics Milován, Kraguljeváci 26 éves fiatal ember kérvényt adott be a rendőrséghez, hogy ötlet elevenen temessék el. Lábát még a háboruban elvesztette, s most tüdőbajos, nyomorék, — öngyilkos lenni nem akar. Hálás lesz, ha kérését teljesítik. Most segély akció indult meg érdekében.

— **Repülő kaszárnya.** Az angol légi haderő legközelebb próba repülést végez egy titokban épített csapat szállító repülőgéppel, amelynek méreteiről eddig annyi jutott nyilvánosságra, hogy megérdemli a repülő kaszárnya elnevezést. Legalább ötven főnyi csapatszázalékmány fér el a gépen s még lesz hely a legénység felszerelése, fegyverze s lövészere számára. Több gépfegyver, ivóvíz tartó s igen erős rádió felvevő és leadó készülék is lesz a gépen. A gépvázat ujfata, rendkívül erős és könnyű nem rozsdásodó acél vegyületekből készítették, amelyet papírvékonyasága, rendkívül erős lemezzé lehet kinyújtani. (A lefegyverzési delegátusok alkalmilag kipróbálhatnák!)

— **Rekvirálás Oroszországban.** Az orosz szovjet kormány rendeletet adott ki, melynek alapján az ország egész területén elkobozzák a magánosok tulajdonában levő aranytárgyakat és külföldi pénzeket. Városokban házkutatásokat tartanak s minden aranytárgyat és külföldi pénzt lefoglalnak és elvisznek a vörös katonák. Senki semmiféle kártérítést nem kap, ha éppen önként adja is át érték tárgyát. Ha valaki valamit elrejt, nagyon szí-

goruan megbüntetik. Még a hivatalnokok jegygyűrűit is elveszik. A helyzet ép oly borzalmas, mint a kommunizmus első éveiben volt.

— **Uj, óriási léghajó csarnok.** Friedrichshafenben, a Zeppelin társaság két hatalmas léghajó csarnokot épített. Az új csarnokok hossza 245 méter, szélessége 50 méter és magassága 46 méter.

— **A szófiai kommunista tüntetések** alkalmával a város több helyén török zászlókat tüztek ki. A rendőség ebből az alkalomból husz embert tartóztatott le.

— **Negyvenháromezer hamisított dollár.** A német nagy bankokban és azok fiókjaiban 43.000 dollárnyi hamisítványt foglaltak le. A rendőség most abban az irányban nyomoz, hogy a hamisítók nem amerikai bankoktól kapták-e a mintákat.

— **Amerikában Los - Angeles** mellett lezuhant egy utasszállító repülőgép, melyen tizennégyen utaztak. Lezuhanás után a gép felrobbant s összes utasai a felismerhetetlenségig összeégtek. Három utas kiesett a gépből, de ezek is szörnyet haltak. Az utasok Mexikóból jöttek egy loversenyre. Több repülőgép is uton volt, s ezek szerencsésen megérkeztek.

— **Angol veszteség a világháboruban.** A hadi sirokat gondozó bizottság legutolsó jelentése szerint a világháboruban 1.089.919 angol katonára esett el. Ismert sirokban el van temetve 585.114 igazolt katonára. 504.895 emberről a bizottságnak nincsenek adatai. Ez a számítás azonban még nem végleges, mert a régi harcmezőkön még mindig találnak új sirokat. Franciaországban és Belgiumban a múlt évben 2341 halottat találtak, akik temetőikben voltak eltemetve. Belgiumban és Franciaországban 80.000 angol katonát helyeztek el a katonai temetőikben.

— **Kettős bolgár házasság Rómában.** Spanyol újságokból vett hírek szerint Rómában kettős házasság készül. Boris bolgár király házassága Giovanna olasz királyi hercegnővel úgy látszik mágis csak sikerül; — a király öccse, Ciril herceg pedig eljegyezi Mussolini leányát ugyanakkor. Amint a londoni leszerelési konferencia befejeződik, meg lesznek tartva az ünnepléses esküvők is.

— **A nizi kommunisták bűnpöre.** Az államvédelmi bíróság kihirdette Marinkovics Milán és társai kommunista üzemekkel vádolt egyének bűnpereiben az ítéletet. Marinkovics Milánt 15,- többi társait 1 től 10 évig terjedő börtönre ítélték, míg bizonyítékok hiányában hat vádlottat felmentettek.

— **Uj Rókus kórház Budapesten.** Budapesten új Rókus kórházat fognak építeni s a pályázatot egy hónapon belül kiírják. A kórház építése nyolcvan millió pengőbe fog kerülni. A kórházban 1500 ágy lesz összesen a különféle osztályokban. A kórház az összes eddig elképzelhető tudományos ekklékkel fel lesz szerelve s azon kívül még bejáró betegek számára is be lesz szerelve.

— **Tizenöt éve nem alszik.** Budapesti újságok egy igen érdekes orvosi csodáról számolnak be, melynek szenvedő hőse Kern Pál, a társadalom biztosító társaság tisztviselője. Kern Pál 1915. június 14.-én Lemberg mellett fejlődést kapott. Súlyos sebével kórházba jutott s hosszas kezelés után sebe begyógyult, de rettenetes fejfőrcs kinozta és éjjelenként nem bírt aludni. Az orvosok megállapították, hogy a golyó szétroncsolta az alvási ideg központot. Ez az álmatlansága megmaradt s tizenöt év alatt egyszer sem aludt s soha fáradtságot vagy kimerültséget nem érez. Kern Pál irodájában dolgát rendesen elvégzi, sokat sétál, éjszaka sok időt tölt kávéházban, hol zenét hallgat, képes lapokkal, meg az újságokkal szórakozik, reggel felé haza megy, keveset eszik, azután rövid időre lefekszik s szeméit bezárja, hogy látó idegeit pihentesse, de nem alszik. Azután újra megkezdte rendes napi dolgait. Kern Pál, egyébként jó kedélyű ember.

KINO V M. SOBOTI

V NEDELJO, 2. februara
popoldne ob 3 uri in
zvečer ob 8 uri

ŠPIJUNI

Drama iz života modernih svjetskih uhoda u 9 činova.

Režija: FRITZ LANG

VSTOPNINA:

I. prostor 12 Din., II. prostor 10 Din. in III. prostor 5 Din.

Lastnik:

DITTRICH GUSTAV.

Szerkesztői üzenetek.

Amerikai előfizetőinknek.

Mai lapunk címkéjén. mindazon t. előfizetőinknél, kiknek előfizetési hátralékuk van, egy piros tintával írott szám található. Ez a szám azt jelenti, hogy az illető előfizető hány dinárral van előfizetési díjával hátralékban az 1929. év végéig. Kérjük ezen — Bethlehembben lakó — t. előfizetőinket, hogy ezen hátralékukat, az 1930. évre szóló előfizetési díjaikkal együtt adják át mielőbb **Zakocs Stefan 324 E 5 Str.** alatt lakó megbízottunknak, ki az egész összeget nekünk átutalja. Ugyanilyen címszalag másolat van Zakocs barátunknál is. Összes előfizetőinket pedig kérjük az 1930. évre szóló előfizetési díjnak szíves megfizetésére, mert a nyomást is rendesen kell fizetni. Ezen reményben mindnyájuknak üdvözlét!

Kalapot le, és tisztelet mindenféle jótékony egyesületnek;

de kétségtelen, hogy az összes itteni klubok és egyesületek között a **Murska Sobotai Tűzoltó Egyesület** az, amely a közérdek, a jótékony javára vallás és nyelvre nemzetiségre való tekintet nélkül **ember-szeretettel** az első helyet vívta ki magának, és azt meg is érdemli.

Ez így van mindenütt, ahol a tűzoltók fizetettek mert sokkal (8-szor 10-szer) nagyobb hasznot csinálnak, mint amit honoráriumképpen kapnak. Menynyivel nagyobb viszont szeretetre érdemesek azok, akik **önkéntesek**, pedig a Murska-Szobotai Önkéntes Tűzoltó Egyesület tagjai önkéntesek.

Kedves olvasó! Ugyis tudja mindenki, hogy a gazdasági krízis megszegényítette a lakosságot. Ha ezen általános nagy bajhoz még egy tűzvész csatlakozik, a tűztől károsult család — nem úgy mint régebben — éltélfogytáig vagyoniilag megerősödni képtelen. Bármilyen picike egy ember vagyona, ha az elég, nemcsak az illető szerencsétlen károsul, hanem az ország is, mert az is annyival szegényebb lesz.

Egy ilyen önkéntes tűzoltó egyesületet, amely ingyen igyekszik vagyont menteni, kötelességünk, tehetségünk szerint, de mégis a lehető legjobban istápolni. Ezt kívánja a humánus érzésünk, de megkívánja azt minden ember anyagi érdeke is.

E lap szépen kéri Muravidék lakosságát, hogy jöjjön el mindenki február 8.-án derék tűzoltóink táncmulatságára, mert ha azt a pár dinárt, a belépődíjat ajándékképpen adja, akkor sem veszít sokat; mégis a jó Isten és a jó ember előtt jótéteményt gyakorol vele.

Ha ezen felül mérlegre vesszük, hogy a csekély összegért még szórakozhat, táncolhat is széles kénye kedve szerint, (e szomorú világban néha elkel pár órai bufelejti vigás) akkor önmagának is hasznára válik, mert gondterhes idegeit felüdíti vele. Tehát saját anyagi érdekeit tekintve nemis hoz a belépővel különösebb áldozatot ellenben az egyesület érdekében mégis nemesen és szépen cselekszik.

Prekmurjeiek tartsunk össze és segítsük meg egymást, mert ha mi nem segítünk magunkon . . . segítségre nem várhatunk. Jöjjetek és szórakozzunk szerényen, édesen néhány órán át magunk között az önérdék nélkül segítők jó emberekkel. N.

Torma.

Kórházban.

Főorvos: Hogy van a 8. számú beteg?

Kérem az éjszaka meghalt.

„No és a láza, alábbhagyott?”

A mulatságon.

— Jaj kedves főhadnagy ur! Ne táncoljon velem olyan bőszen és szenvedélyesen . . . hiszen még félgyászban vagyok.

Bizalom.

„Doktor ur, kérem, ha csak lehet, segítsen rajtam!”

„Legyen nyugodt, barátom, — minden tudományomat a maga megmentésére fordítom!”

— No, akkor végem van!

* * *

Vevő: Kérek olyan kalapot, amely megfelel a fejemnek.

Kereskedő: Igennis kérremalásan! Szóval puhát.

* * *

Betörő: (A ház urnőjének éneke közben előbuvik a diván alól). Inkább megadom magamat.

Gazdálkodás.

Előkészületek az ellésekhez.

Irta: Nemes Miklós állatorvos.

Mivel az ellések ideje elérkezett, szükségesnek vélem a gazdákat néhány tudnivalóra figyelmeztetni.

A jó gazda előre elkészít mindent, hogy mire tehene, kancája, emséje stb. leellik, kéznél legyen minden, amire szükség lehet. Ne kelljen váratlanul kipikadni-kapkodni zsirért, meleg, tiszta vizért, tiszta törülközőért, tiszta kötelekért.

Tudni kell, hogy a kanca: 340 napig, átlagosan 11 hónapig, a szamárnál 365 napig, átlagosan egy évig, a tehén 285 napig, átlagosan 9 hónapig, a juh 151 napig, átlagosan 5 hónapig, a kecske 150 napig, átlagosan 5 hónapig, a sertés 120 napig, átlagosan 4 hónapig, a kutya 60 napig, átlagosan 2 hónapig, a macska 56 napig, átlagosan 2 hónapig, a nyul 30 napig, átlagosan 1 hónapig hordja a magzatjait. De mivel ez az időhosszuság, akárcsak a gabona-, vagy a gyümölcsbeérés nem hajszálnyi pontosságú, mert sokszor pár nappal, héttel későbbben, de nem ritkán a fenti átlagos határidő előtt, korábban érik be a magzat, nagy állatnál két héttel, kis állatnál 5-6 nappal, egy tiszta fázékba kb. 1-2 kiló tiszta disznózsír teszünk (pörccmenteset, de sózva lehet a zsír!) 3-4 drb. ceruza vastagságú kötelet keresünk, amely erős. A hosszúságnál fontos, hogy 1 1/2 méternél rövidebb ne igen legyen. A vastagság mehet a gyenge kisujjniig.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Az osztrák kormány betiltotta a rákbeteg új burgonya behozatalát s megjelölte azokat az országokat, ahol ez az új fajta betegség fellépett. A noviszádi Kereskedelmi és Iparkamara most sürgős felterjesztéssel fordult a földművelésügyi miniszterhez, hogy járjon közbe, hogy az osztrák kormány jugoszláviát ne sorolja a megjelölt államok közé, mert akkor a jugoszláv burgonya kivített súlyos károsodás érne.

A jószág és baromfiteenyésztés átszervezése. A földmivelésügyi miniszterium állateenyésztési osztálya rendeletet dolgozott ki a jószág és baromfiteenyésztés átszervezéséről. Ezt a rendelet javaslatot az egyes bánóságok szakértőinek részvételével a miniszteriumban megtartandó értekezleten fogják megtárgyalni.

Jugoszlávia lakosainak száma: 11.984.911. Az ország népessége kimutatása most megjelent. Az egész ország területén, Beograd főváros és a kilenc bánóságban 11.984.911 lakos él. Az ország kiterjedése 248.665 négyzet kilométer. Összesen van 5 és fél millió pravoszláv, 4 és fél millió katolikus; 200 ezer evangélikus, 1 és fél millió muzulmán, 64 ezer zsidó és 2 ezer más felekezeti és felekezet nélküli. Nemzetiség szerint 9 millió szerbhorvát, 1 millió szlovén, fél millió magyar, annyi német, 100 ezer török, 200 ezer román, a többi megoszlik; olasz, arnauta orosz, csehszlovák stb. között.

Revízió alá veszik a tarifális szerződéseket. Kölcsönös óhajra legközelebb revízió alá kerülnek a magyar-csehszlovák és a magyar-osztrák tarifális szerződések már a legközelebbi jövőben. Valószínű, hogy Jugoszlávia, Magyarország és Románia szintén olyan megállapodásokat kötnek, hogy terményeik értékesítése Közép- és Nyugateurópában nehézségekbe ne ütközzék.

A jugoszláviai mezőgazdasági munkások országos szövetségének memoranduma. A memorandumot a szociálpolitikai miniszternek küldték meg. Kéri benne a munkásvédelmi törvény szigorú alkalmaztatását s a végrehajtás szigorú ellenőrzését. Kéri továbbá, hogy az ipartörvény egységesítésénél a munkások kívánságait is hallgassák meg, valamint a munkásbiztosítás kiterjesztését elaggás és halál esetére. Követelik, hogy a munkaidőre, a vasárnapi és éjszakai pihenőre, a nő, gyermek és kiskorú munkások védelmére vonatkozó rendelkezések fontos végrehajtását.

Beogradban két modern munkás menhelyt építenek, hol a dolgozó munkások 12 dinárt, a munkanélküliek pedig 5 dinárt fizetnek éjjeli szállásért és vacsoráért. A menhely csak este 9 óráig van nyitva.

Nemesített gyümölcsfákat és nagy mennyiségű oltóanyagot rendelt a földművelésügyi miniszterium Franciaországból. A kormány a gyümölcsfákat az egyes bánóságok között fogja kiosztani.

A Narodna Banka új bankjegy nyomdáját e hó 26.-án nyitották meg ünnepélyes keretek között.

Szerkesztő üzenete.

A radmozsanci (radamosi) kedves olvasóinkat nagyon sajnáljuk, hogy a gyalogpostájuk miatt, aki csak kedden és szombaton viheti a lapot, csak kedden viszi. Itt állítólag csütörtökön este postára kerül a lap, pénteken az autobusszal Dobronokra érkezik, tehát szombaton okvetlenül megkaphatják a lapot. Nem valószínű, hogy a nyomda lassu, mert én már megelőző hét péntekjén szombatián átadom a kéziratok zömét csak a helyi híreket apróhirdetéseket adom legkésőbbben szerdán 2 órakor. A lapot mindenkor csütörtökön délelőtt már sokszorosíthatják, délután pedig okvetlenül a postára kerülhet.

S. Gy. Motvarjavci. A kiadónk 15 Din.-t kapott Öntől. Mivel Ön munkatárs, a lapot ingyen kapja. Értesítsen van-e másik ugyanilyen nevű a falujában, az esetben a pontos házszámot kérem. Avagy talán más részére fizeti a lapot? Tessék kérem annak címét megadni.

Eladó egy első magyar állami **6-os gözgépjeljesen jó karban** üzemben megtekinthető jutányos áron eladó TAKÁCS molnárnál Kapornok posta Hodos.

Eladó birtok

Adreji községben 56 h. szám alatt 5 hold szántóföld, 2 hold rét, 2 hold erdő a gazdasági épületekkel együtt sürgős ok miatt 80 ezer dinárért eladó. KALAMAR MÁRIA. 1

Vsakovrstne surove in svinjske kože

küpije po najvišji dnevni ceni

FRANC TRAUTMANN

Murska Sobota Cerkvena ul. 191.

Legjobb

kerékpárok

valamint alkatrészek jutányosan kaphatók

Nemecz János

vas- és géphereskedésben

Murska Sobota.

Molnár-

tanoncnak

felvétetik azonnal is egy jobb fiu. Jelentkezni

PREKMURSKA TISKARNÁBAN.